

KREDIT-MODUL TIZIMIDA O'QITUVCHILARNING FAOLIYATI**Narkenbayeva Asemgul****Chirchiq davlat pedagogika universiteti****Pedagogika fakulteti magistranti****narkenbayevaasemgul@gmail.com****<https://doi.org/10.5281/zenodo.14783857>****Kirish**

Kredit-modul tizimi zamonaviy ta'limning eng takomillashgan shakli sanaladi. Bugungi kunda taraqqiyparvar insoniyat davlatlar o'rtasida ijtimoiy, iqtisodiy, harbiy va madaniy sohalarda o'zaro kelishuvga erishish, hamkorlikni yo'lga qo'yishning yangidan yangi yo'llarini izlashda davom etmoqda. Zamonaviy o'qitish texnologiyasi, OTMning jihozlanganligi, professor-o'qituvchilar tarkibi faqat darajali, yuqori malakali kadrlardan iborat bo'lishi, o'qitishning yuqori sifatleri – ECTS uchun dastlabki zaruriy talablar hisoblanadi. Kredit-modul tizimiga ko'ra o'quv mashg'ulotlari shaxsga yo'naltirilgan o'qitish texnologiyalari va talabaning mustaqil o'qib o'rganishiga asoslanadi.

Adabiyot tahlili va metodologiyasi

Oliy ta'lim sohasida kredit ko'pchilik odamlarga bank va moliya orqali tanish bo'lgan qarzdorlik yoki moliyaviy majburiyat tushunchasini anglatmaydi. Shuning uchun oliy ta'lim sohasida kredit so'zi ko'pincha "akademik" so'zi bilan birga qo'llaniladi. Akademik kredit -bu oliy ta'limning ma'lum bosqichida talaba tomonidan ushbu darajadagi ta'limni olish uchun muntazam ravishda to'planadigan ramziy o'lchov birligi. Bu birlik talabaning ma'lum miqdordagi o'quv yukini bajarganligini va ma'lum o'quv natijalarini muvaffaqiyatli o'zlashtirganligini anglatadi. Modul-ECTS tizimida ta'lim dasturi bir necha modullardan. Zamonaviy oliy ta'lim kelajakdagi oliy ta'lim o'qituvchilari oldiga yangi va turli vazifalarni qo'yadi. Ular nafaqat talabalarga dars beradi, balki o'quv dasturlarini boshqaradi, ta'lim sifatini baholaydi va oliy ta'lim muhitini rivojlantiradi. Bularning barchasi ulardan yuqori muloqot va boshqaruv qobiliyatlarini talab qiladi. Kommunikativ boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish oliy ta'lim o'qituvchilarini kasbiy tayyorlashning muhim elementidir. Bu ko'nikmalar ularga ta'lim jarayonlarini samarali boshqarish, talabalarning sifatli ta'lim olishiga hissa qo'shish va zamonaviy oliy ta'lim oldidagi qiyinchiliklarni yengib o'tishga yordam beradi.

Natijalar

Yosh o'qituvchilarning kredit-modul tizimiga didaktik moslashuviga ta'sir etuvchi rivojlanish omillarini tushunishga yordam beradi. Natijalar o'qituvchilarga, siyosatchilarga va o'quv dasturlarini ishlabchiquvchilarga o'qituvchilarning ta'lim dasturlarini yaxshilash va kredit-modul tizimiga samarali moslashishni rag'batlantirish, pirovardida ta'lim muassasalarida milliy qadriyatlarning muvaffaqiyatli uzatilishiga yordam berish uchun tushuncha beradi.

Muhokama

Yosh o'qituvchilar kredit-modul tizimiga samarali moslashish uchun maxsus pedagogik tayyorgarlikni talab qiladi. Bu modulli dars rejalarini ishlab chiqish, milliy qadriyatlarni integratsiyalash va innovatsion o'qitish strategiyalaridan foydalanish bo'yicha ko'rsatmalarni o'z ichiga oladi. Mentorlik dasturlari, tengdoshlar tarmog'i va kasbiy rivojlanish imkoniyatlari kabi qo'llab-quvvatlash mexanizmlari didaktik moslashuvni osonlashtirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega ekanligi aniqlandi.

Xulosa

Kredit-modul tizimiga xos bo'lgan pedagogik ta'limni birlashtirishni, mustahkam qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini o'rnatishni, reflektiv amaliyotni targ'ib qilishni va hamkorlikda o'quv muhitini rivojlantirishni tavsiya qiladi. Bu orqali o'qituvchilar malakasini oshirish dasturlari yosh o'qituvchilarni kredit-modul tizimidan foydalanish va ta'lim muassasalarida milliy qadriyatlarni targ'ib qilish uchun samarali tayyorlashi mumkin.

References:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6108 son Farmoni. -T.: -2020 yil 6 noyabr.
2. Usmonov B.Sh., Xabibullaev R.A. Oliy o'quv yurtlarida o'quv jarayonini kreditmodul tizimida tashkil qilish. O'quv qo'llanma. -Toshkent, TKTI, 2020. -120 bet.
3. G'.B.Shoumarov,I.O. Oila psixologiyasi T.:2011-y,
4. Abdurasulov J., & Pardabayeva , M. (2024). MUSOBAQADAN OLDIN SPORTCHILARNI PSIXOLOGIK TAYYORLASH. Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры, 4(6 Part 2), 73–76. извлечено от <https://inacademy.uz/index.php/ejsspc/article/view/34717>
5. Burieva, K. E., & Kamilova, Z. A. (2022). The psychology of adolescence. Scientific progress, 3(4), 923-929.
6. Sh.Umarova 2024. Psychological Features Of Workers And Factors Affecting Them. *Pedagogical Cluster-Journal of Pedagogical Developments*. 2, 9 (Sep. 2024), 52–63.
7. X.Raximova 2024. Current Role And Requirements Of Digital Pedagogy. *Pedagogical Cluster-Journal of Pedagogical Developments*. 2, 9 (Sep. 2024), 38–51.
8. 2024. Psychological Features Of Workers And Factors Affecting Them. *Pedagogical Cluster-Journal of Pedagogical Developments*. 2, 9 (Sep. 2024), 52–63.
9. Абдурасулов, Ж. (2022). ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УСВОЕНИИ УРОКОВ ИСТОРИИ.
10. Abduqodirova, D., & Abdurasulov, J. (2025). YOSHLARDA HARBIY-VATANPARVARLIK TUYG'USINI TAKOMILLASHTIRISHNING PSIXOLOGIK HUSUSIYATLARI. Педагогика и психология в современном мире: теоретические и практические исследования, 4(1), 50–53. извлечено от <https://in-academy.uz/index.php/zdpp/article/view/42882>
11. Жўраев , Ш. ., & Абдурасулов , Ж. (2024). ҲАРБИЙ ЖАМОАДАГИ ИЖТИМОЙ ФИКР. Журнал академических исследований нового Узбекистана, 1(2), 97–103. извлечено от <https://in-academy.uz/index.php/yoitj/article/view/28151>
12. Abdurasulov J. (2024). HARBIY PEDAGOGIKANING BOSHQA FANLAR BILAN ALOQASI. Молодые ученые, 2(6), 48–52. извлечено от <https://inacademy.uz/index.php/yo/article/view/28164>
13. Турсунов А 2022 ЧАҚИРУВГА ҚАДАР БОШЛАНҒИЧ ТАЙЁРГАРЛИК МАШҒУЛОТЛАРИДА ПЕДАГОГИК ВА ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИ ҚЎЛЛАШ ВА УЛАРНИНГ ЎЗИГА ХОС ТОМОНЛАРИ Science and innovation, 1(B3), 432- 434
14. Abdurasulov , J. (2022). HARBIY KOMPETENTSIYA KURSANTNING KASBIY MAHORATINI SHAKLLANTIRISHNING KALITI SIFATIDA. Евразийский журнал социальных наук, философии

и культуры, 2(11), 231–234. извлечено от <https://in-academy.uz/index.php/ejsspc/article/view/5326>

15. Abdurasulov , J. (2022). CHAQIRUVGA QADAR BOSHLANG'ICH TAYYORGARLIK FANI O'QITUVCHISIGA QO'YILADIGAN TALABLAR. *Евразийский журнал академических исследований*, 2(11), 983–988. извлечено от <https://in-academy.uz/index.php/ejar/article/view/5305>

16. Абдурасулов , Ж. (2024). ҲАРБИЙ ЖАМОАНИНГ ПСИХОЛОГИК АСПЕКТЛАРИ. Бюллетень педагогов нового Узбекистана, 2(2), 59–65.